

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 30

abril-maig de 2006

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça: Font Vella, 10
43370 La Palma d'Ebre
Telèfon: 977 77 47 39
e-mail: espona@menta.net

Editorial

El 23 de març passat ETA va emetre un comunicat on anunciava un "alto al foc permanent". La notícia, com era d'esperar, va desfermar tota classe de manifestacions i de posicionaments, i gairebé tots els mitjans de comunicació van dedicar-hi extenses programacions especials, on s'analitzaven les possibles repercussions de la notícia. La gent del carrer, per la seua banda, es va manifestar majoritàriament esperançada. En general, tothom va expressar la seua cautela a l'espera de l'evolució que ha de prendre el que des de moltes instàncies ja s'anomena "procés de pau".

De moment, tant el president Zapatero com el lehendakari Ibarretxe han convocat a converses els diferents partits de l'arc parlamentari, i el PP s'ha mostrat més caut del que ens tenia acostumats darrerament. Ara cal veure com es desenvolupa el procés, quina postura prenen els diferents actors implicats (el govern de l'Estat i el basc, la il·legalitzada Batasuna, la resta de partits, els jutges, les víctimes...) i fins a quin punt és possible una negociació.

Segur que serà un procés llarg i difícil; en això tothom hi està d'acord, però l'experiència d'altres països ha demostrat que si totes les parts implicades creuen sincerament en la pau, un final per a la violència és possible. Nosaltres volem confiar que el camí encetat no té retorn.

Activitats

- Dissabte 15 d'abril, presentació del llibre *La Palma d'Ebre: imatges per al record*, a càrrec de Jaume Aymí i l'Associació Cultural L'Espona. Lloc: Església Romànica de la Palma d'Ebre. Hora: 20 hores.
- Del 31 de març al 10 d'abril, exposició "Memòria visual de l'exili i els camps de refugiats". Exposició de l'obra del pintor Josep Franch-Clapers. L'exposició testimonia les condicions en què van haver de subsistir els exiliats catalans durant la Guerra Civil. Organitza el Departament de Cultura-Arxiu Nacional de Catalunya i Consell Comarcal del Priorat. Lloc: Sala d'exposicions de l'Ajuntament. El Molar.
- Divendres Sant, 14 d'abril, excursió a les Muntanyes de Prades: "La vall de Baridana, una joia paisatgística". En aquesta excursió es visita una zona de la banda est de les Muntanyes de Prades compresa entre Farena, Rojals i la Riba. Dades de l'excursió: durada: de 9,30 a 4 tarda; dificultat: baixa; desnivell: 350 m.; hores de caminar aproximades: 4. Més informació: www.catalunyasud.net
- Del 8 al 9 d'abril, Fira de la Mel i l'Oli al Perelló. Horari: de 10 a 14h i de 16 a 21h. Lloc: recinte firal, zona esportiva, el Perelló. Organitza: Ajuntament del Perelló, regidoria de Fires, tel. 977 491021.

Un record per a Joaquim Escolà

El 27 de març de 2006 moria al nostre poble Joaquim Escolà, la persona que ha tingut una vida més llarga de tota la història de la Palma. Fixeu-vos si era gran que el Divendres Sant, 14 d'abril, hauria complert 100 anys. Nascut el 1906, el Joaquim de cal Fuster, tal com se'l coneix, va viure, de manera directa o indirecta, els grans moments, bons i dolents, del segle xx. Ja en l'any que va néixer van tindre lloc a l'Estat espanyol tres esdeveniments força significatius: el Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el lliurament del Premi Nobel de Medicina a Santiago Ramón y Cajal, i, per últim, l'atemptat contra Alfons XIII el dia de la seua boda. Quan tenia tres anys (1909) va tindre lloc la Setmana Tràgica a Barcelona. Amb vuit (1914), va esclatar la Primera Guerra Mundial, i amb onze (1917), la Revolució Russa. Fixeu-vos, doncs, la quantitat de moments de la història universal amb els quals ha anat coincidint la seua vida.

De ben jove va marxar a Barcelona a aprendre l'ofici de fuster. Després va tornar a la Palma a exercir-lo a l'entrada de casa seua, mentre que a dalt els seus pares regentaven un dels cafès del poble. No obstant això, les seues inquietuds ideològiques i culturals sempre el van acompanyar. La democràcia i la llibertat són conceptes que van omplir el seu pensament durant gairebé un segle de vida. Hi va haver, però, un esdeveniment que va marcar per sempre: la proclamació de la Segona República, el 14 d'abril de 1931, just el dia que feia 25 anys. A partir d'aleshores el seu nom no s'ha pogut deslligar de la història de la nostra població, ja que va ser regidor de l'Ajuntament en uns moments de gran efervescència política. Des del consistori va impulsar la construcció de l'actual edifici de l'escola, conegut popularment com "Les escoles", potser pel cartell que en presideix l'entrada, on es pot llegir "Escuelas Nacionales". Cal tindre en compte que en aquells moments el ministre d'Instrucció Pública, el tarragoní Marcel·lí Domingo, mestre d'escola, va posar en marxa un pla de construcció d'escoles sense precedents fins aleshores. Convençut que l'educació i la cultura són pilars bàsics en el benestar econòmic i social de l'ésser humà, Joaquim Escolà va comprendre la importància de tindre un edifici en condicions perquè la canalla rebés un ensenyament de qualitat. Fins i tot s'hi va implicar de manera efectiva, ja que les portes, les finestres, els finestrons i les barbacanes són fruit del seu treball a la fusteria.

La Segona República, però, va ser un període de poques alegries, que va desembocar a la tragèdia de la Guerra Civil. La derrota dels seus ideals el 1939 el va portar a l'exili, a França. Allí va poder veure com l'estat que pressumia de ser el garant de les idees democràtiques tractava de manera poc respectuosa els exiliats espanyols. A això cal afegir l'ocupació nazi del país durant la Segona Guerra Mundial. Tot i aquests avatars, i sense poder tornar a l'Espanya de Franco, el Joaquim Escolà es va establir en un poble del Rosselló, on va reprendre la seua trajectòria professional com a fuster. Finalment, el 2002, quan ja tenia 96 anys, va decidir tornar a la terra que el va veure néixer.

Durant aquests darrers anys de la seua vida encara va donar mostres d'una vitalitat envejable. Fins a l'estiu passat sortia cada tarda a passejar amb el seu amic, el Manel del Pastisser, i tots dos encara se n'anaven al bar a fer una cerveseta abans de sopar. No us penseu que la seua edat l'impedís interessar-se pels darrers esdeveniments polítics i culturals!; al contrari, fins i tot era soci de l'Espona.

Des d'aquestes línies volem donar el nostre condol al Germi i la Maria Pilar, els dos nebots, i familiars més directes, que van tindre cura d'ell i van omplir d'afecte el darrer tram de la seua vida. Viure un segle és un goig del qual molt poques persones poden gaudir...

L'Espona

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

*L'Espona no
es fa
responsable
de les
opinions
expressades
en l'article.*